

Strategirapport för Liberia 2010

1. INLEDNING

Utvecklingssamarbetet styrs av samarbetsstrategin för Liberia 2008-2013. Det övergripande målet för det svenska utvecklingssamarbetet är att stärka freden, respekt för mänskliga rättigheter, ett demokratiskt samhällsstyre och ett effektivt genomförande av Liberias fattigdomsstrategi. Samarbetets programfokus är inriktat på: (i) demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter, och (ii) lantbruksutveckling och näringsliv, inklusive regional och internationell handel.

2. FINANSIELL ÖVERSIKT

Landramen för Liberia 2010 uppgår till 150 MSEK för att öka till 200 MSEK 2011-2013. Till och med den 31 augusti 2010 har totalt 37,5 MSEK utbetalats. Detta motsvarar 25% av anslaget för 2010.

	Delegerade medel 2010(MSEK)	Utbetalda medel jan-aug (MSEK)	Prognos jan-dec (MSEK)
Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter		23,5	54
Lantbruksutveckling och näringsliv, inklusive regional och internationell handel		14	96
Totalt	150	37,5	150

Utbetalningstakten har varit låg främst beroende på att samarbetet i Liberia fortfarande är under uppbyggnad och nya insatser ska inledas. Det sker även en transition från tidigare humanitära insatser till utvecklingsinsatser. Att starta nya insatser är personalintensivt och i Liberia finns få pågående större program att ansluta sig till vid sidan av de multilaterala insatserna och få likasinnade givare. En nära dialog förs med EU, USAID och andra aktörer om möjlig samverkan. Multilateralerne har

generellt haft svårt att komma igång med genomförande och att visa långsiktiga resultat bli beroende på mycket rigorösa system, svag kapacitet på plats och en fragmenterad ansats.

Trots ovanstående bedömer Sida att avtalade insatser kommer att kunna betalas ut under 2010 genom aktivt prioriteringsarbetet.

3. RESULTAT

3.1 Samarbetsområde 1: Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter

Antal pågående insatser inom samarbetsområdet: 8

Under perioden januari - augusti 2010 har en insats slutförts medan fem nya avtal har undertecknats och ett ligger för undertecknande.

3.1.1 Resultat på insatsnivå

Insats 1: UNDP – County Support Team (CST), omfattande delprojekten Community Based Recovery and Development (CBRD) och County Information Management and Monitoring programme (CIMM).

Insatsens huvudsakliga mål:

1. Förbättrad teknisk och administrativ kompetens hos lokala tjänstemän för ökad service samt restaurering av administrativa byggnader.
2. Ökad tillgång till grundläggande infrastruktur samt yrkesutbildning i småföretagande och utbildning av sk "community-based credit unions." med fokus på kvinnor och ungdomar.
3. Förbättrad tillgång till och behandling av pålitlig statistik och information för nationella och lokala myndigheter samt samarbetspartners.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills(MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
41,8	200903-201012	40	UNDP	Stöd till specifikt program genom en organisation	CST 70 CBRD 60 CIMM 25

Resultat:

1. Utbildning av 600 lokala tjänstemän och beslutsfattare har bidragit till ökad service till invånarna och större öppenhet i

myndighets- utövandet¹. Byggandet av de tre administrativa byggnaderna, som ska vara modeller för hur en framtida lokal administration kan byggas upp, har påbörjats under året.

2. Återuppbyggnad av vägar, broar och marknadsplatser har bidragit till ökade förutsättningar för företagande. Infrastruktur- - insatserna har på kort sikt skapat sysselsättning för uppskattningsvis 1500 kvinnor och män. Yrkeskurser för hundratals kvinnor, vilka till stor andel tidigare var soldater, har skapat förutsättningar för stabilare fred och säkerhet miljö och ökat möjligheterna för en hållbar försörjning².
3. Ett effektivt statistik- och uppföljningssystem har introducerats i alla 15 regioner. Statistik om säkerhet och övergrepp har samlats in i dessa regioner och delats med olika intressenter. Statistiken från regionerna har även varit viktiga bidrag till uppföljningen av den nationella fattigdomsstrategin och den lokala utvecklingsagendan.

Utmaningarna för effektivt genomförande av programmet är det undermåliga vägnätet, vilket gör det svårt att nå ut till alla regioner, och den begränsade kapaciteten hos de liberianska myndigheterna samt svårighet att hitta kompetenta genomförare. Dessa utmaningar hanteras genom aktiv dialog med regering där uppbyggnad av den nationella kapaciteten är ett prioriterat område på utvecklingsagendan och måste integreras i samtliga utvecklingsinsatser.

Den sammantagna bedömningen är att projektmålen kommer att uppnås men att genomförandetakten är långsammare än förväntat. Identifierade brister i statistikinsamling och resultatsystemet gör det svårt att verifiera de resultat som uppnås. Sida har därför under perioden utökat sitt stöd med ytterligare 1,8 MSEK för att stärka den nationella datainsamlingen och rapporteringen mot resultaten i PRSn.

Insats 2: Liberian Government and UN Joint Programme to Prevent and Respond to Sexual Gender Based Violence (J-SGBV).

Insatsens huvudsakliga mål: Att minska sexuellt könsrelaterat våld i Liberia med 30 % till 2011, samt att ge vård och stöd till överlevare från sexuellt könsrelaterat våld i Liberia.³

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills(MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)

¹ Annual Progress Report County Support Teams (UN-CST) March 2009-March 2010)

² CBRD Annual Progress Report, March 2009-March 2010, p 14, 15, 16

³ Report on Gender-Based Violence in Liberia: input to policy dialogue, CICS: Bradford University (Help Desk), August 2009, p 21

20	200905-201012	10	UNFPA	Stöd till specifikt program genom en organisation	30
----	---------------	----	-------	---	----

Resultat:

- Den satsning som har gjorts på utbildning om SGBV och på att erbjuda stöd och hälsouppföljning till våldsoffren samt rättslig prövning har lett till att hälsoarbetarna i hela landet nu ger en bättre medicinsk vård och stöd till överlevare från sexuellt våld, att rättshjälpen till överlevarna förbättrats och att standarden på kvinnohusen har höjts.
- Möjligheten att få juridiskt stöd för våldoffer finns i hela landet och kunskapen om den nya våldtäktslagen har ökat inom rätts- och polissystemet och bland befolkningen. 77 våldtäktsfall har lämnats in för rättslig prövning vilket är ett tecken på ökat förtroende från samhället för rättsystemet⁴.

Programmet ingår i "Ett FN" och är ett av de första i Liberia där olika FN-organisationer samverkar under ett program. Initiala samarbetssvårigheter inom FN-familjen samt vissa samarbetssvårigheter mellan programmet och Ministry of Gender där insatsen hanteras fördröjer arbetet. Arbetet att samordna FN familjen måste fortsätta för att effektivare bidra till målen.

Det är Sidas bedömning att bristen på information om det könsrelaterade våldet minskat i landet gör det svårare att bedöma om insatsen bidragit till insatsmålen. Samtidigt har programmet pågått för kort tid för att tydlig trend mot målet ska kunna bedömas. Det finns indikationer på att antalet våldtäkter i landet istället ökar. Detta kan vara en effekt av ökad medvetenhet som lett till ett ökat antal rapporterade våldtäkter till polisen. Sida bedömer att en ökad samordning mellan aktörerna måste till och en ökad dialog med deltagande av män och pojkar är önskvärt för att påverka utvecklingen i rätt riktning.⁵ Insatsen förbättrar möjligheter till dialog med statliga aktörer och andra samarbetsorganisationer om kvinnors jämlikhet och deltagande i politiska processer. Årets anslag kommer att betalas ut.

Insats 3: Liberia Reconstruction and Development Committee (LRDC) Sekretariat

Insatsens huvudsakliga mål: LRDC sekretariat ska samordna Liberias nationella dagordning för genomförandet och uppföljningen av den nationella fattigdomsstrategin samt ansvara för givarkoordineringen.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
-----------------------	--------------	----------------------------------	------------------	---------------	-----------------------------------

⁴ Government UN Joint Programme on SGBV in Liberia report May-October 2009

⁵ Reserapport Liberia maj 2010, Sofia Dohmen, JÄM, s 4

4	200812- 201106	3 (september 2010)	LRDC	Organisationss töd	100
---	-------------------	-----------------------	------	-----------------------	-----

Resultat:

- LRDC sekretariatet förstärkte sitt mandat i samband med att sekretariatet flyttade ihop med planeringsministeriet (MPEA)⁶. Sekretariatet har under perioden bidragit till stärkt nationellt ägarskap kring samordning av utvecklingsagendan, och stött MPEA i uppföljningen av fattigdomsstrategin⁷. Detta sammantaget har lagt grunden för ett effektivare samarbete mellan liberianska myndigheter, stärkt den nationella uppslutningen kring PRSn men även skapat en mer solid plattform för arbetet med biståndseffektivitet.
- Den första PRS uppföljningen presenterades i mars 2010 och den andra i oktober 2010. Genomförandegraden av planerade aktiviteter har markant förbättrats mellan de två åren och år två har 181 av 225 planerade resultat levererats.

Denna insats bedöms mycket strategisk för Sida eftersom den ger möjligheter att påverka både biståndseffektiviteten i landet och ger ingångar till politisk dialog med regeringsföreträdare. Samordningen inom de fyra pelarna på vilken PRSn vilar har varit svag och Sida har genom aktiv dialog verkat för förbättringar och ökad ämnesdialog.

Sidas bedömning är att den fortsatt stora utmaningen är genomförandet av PRSn så att service når ut till fattiga och inte stannar vid institutionella ramverk och lagstiftning. En diskussion har inletts om hur LRDC kan stärka sitt miljö och klimatarbete i genomförandet av PRSn. Sidas stöd förlängdes i juni 2010 till december 2011 för att möjliggöra för LRDC sekretariatet att arbeta hela PRS tiden ut och genomföra nödvändiga utvärderingar samt planera för fortsatt arbete med fattigdomsreduktion och utveckling i Liberia. Det bedöms att insatsmålet för LRDC fullt ut kommer att uppnås inom tidsperioden.

3.1.2 Bedömning av mål för samarbetsområdet: Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter

Mål:

- Stärkta, effektivare, demokratiskt styrda och mer transparenta institutioner inom statsförvaltningen, inklusive polisen
- Stärkt decentraliseringsprocess, inklusive ökat lokalt deltagande och inflytande i politiska processer och strukturer.
- Ökat kvinnligt deltagande i politiska processer och strukturer

⁶ Ministry of Planning and Economy (MPEA)

⁷ Liberia genomför första generationen av fattigdomsstrategi och presenterade sin första PRS-uppföljning i mars 2010

- Genomförd process för ägande- och nyttjanderätter (hanteras inom ramen för samarbetsområdet lantbruk- och näringslivsutveckling)

Det katalytiska stödet till offentlig finansiell styrning genom Internationella Valutafonden (IMF) har fungerat som entrébiljett till ett större program inom området i Liberia. Beredning av programmet pågår. Diskussionen förs med Liberia och andra aktörer som IMF, EU och Världsbanken om hur effektivare medelshantering och budgetering kan bidra till ökat förtroende för regeringens politik vilket på sikt även kommer att stärka förmågan hos linjeministerierna att leverera service till befolkningen även utanför Monrovia. Arbetet genom UNDP på lokal nivå har på ett konkret sätt stärkt lokal demokrati genom ökad kompetens i planering, ledarskap och ekonomi och därmed bidragit till ökad öppenhet och insyn för medborgarna inte minst för kvinnor.

Liberia har fortsatt lång väg att gå för att uppnå decentralisering av ansvar, resurser och kapacitet. Den stärkta lokala kompetensen och demokratiska processerna förväntas utgöra en bra utgångspunkt för ett ökat stöd till decentraliseringsprocessen. Här finns också en tydlig koppling till stärkande av budgetprocesser och service till fattiga som är en hörnsten i stödet till offentlig finansiell styrning och kontroll. Det nya samarbetet mellan den Liberianska Polisen och Svenska Rikspolisstyrelsen förväntas bidra till en stärkt rättskedja genom att bevis kan säkras i fält.

Det nyligen avtalade stödet till de nationella valen i Liberia 2011 är en viktig grundsten för fortsatta demokratiska reformer deltagande då särskilt ökat kvinnligt deltagande i politiska processer och strukturer. Det förstärkta mandatet för Sida att samordna de svenska SSR insatserna kommer även att öka möjligheterna till förstärkt dialog om demokrati och mänskliga rättigheter och genomförande av FN: säkerhetsresolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet genom svenska aktörer i Liberia.

Sammanställningen av portföljen bedöms relevant i relation till målen för samarbetsområdet. I ett initialskede är portföljen något spretig men ska utvecklas strategiskt till färre och mer sammanhållna insatser efterhand när en kartläggning över vad som fungerar och var behov finns är klar. Jämställdhet och kvinnors och flickors rättighet utgör en central och strategisk del av portföljen både integrerat i insatserna, genom dialog och genom riktat stöd.

Risken för att målprocessen tappar fart är den bristande samordningen mellan olika aktörer, fortsatt behov av att stärka den nationella kapaciteten och avsaknaden av fungerande infrastruktur som hindrar ett brett lokalt deltagande i nationella utvecklingsprocesser. Integrering av långsiktig kapacitetsutveckling i alla biståndsinsatser och fortsatt satsning på förbättrad kommunikation är några sätt att hantera dessa risker på.

3.2 Samarbetsområde 2: Lantbruksutveckling och näringsliv, inklusive regional och internationell handel

Antal pågående insatser inom samarbetsområdet: 4.
Under perioden januari - augusti 2010 har ingen insats slutförts. Ett avtal har skrivits om kompletterande finansiellt stöd till och förlängning av en insats (International Finance Cooperation (IFC)/FIAS).

3.2.1 Resultat på insatsnivå

Insats 1: Reparation av feeder roads

Insatsens huvudsakliga målp: Ökad tillgänglighet till landsbygden och därmed främja och påskynda den sociala och ekonomiska utvecklingen på landsbygden

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
100	200908-201212	13,4	Ministry of Works	projektstöd	100

Resultat:

Insatsen har lett till många konkreta delresultat i fält som bidragit till det huvudsakliga målet för insatsen (se faktaruta 1). Lågtrafikerade landsbygdsvägar har reparerats, arbetstillfällen skapats där 50% varit kvinnor. Tjänstemän och kvinnor på ministeriet för offentliga arbeten har utbildats. Den externa uppföljningen av projektet visar preliminärt att priserna på varor sjunkit ute i byarna samtidigt som befolkningen i byarna säljer mer egna produkter utanför de egna hembyarna.⁹

Insatsen har startat positivt och den ursprungliga genomförandeplanen följs i stort sett. Detta trots att ministeriet och regionen har stora personal- och kompetensluckor. Utbetalningarna har i år hittills släpat men resterande avtalade medel kommer att utbetalas under hösten.

Sida bedömer att projektet är framgångsrikt och på ett effektivt sätt bidrar brett till lokal utveckling framförallt för fattiga på landsbygden. Samtidigt

⁸ Enligt projektdokumentet är det övergripande målet för insatsen att minska fattigdomen genom tillhandahållande av bättre möjligheter att öka handeln med i främsta hand jordbruksprodukter och att skapa direkta inkomstbringande aktiviteter. Förväntat resultat för insatsen är ovannämnda huvudsakliga mål i projektdokumentet som insatsens rapporteras mot.

⁹ Monitoring report of Sweden-Liberia Feeder Roads Project

bidrar projektet till stärkt nationell kapacitet och bygger på ett nära samarbete med de liberianska myndigheterna på ett positivt sätt. De positiva erfarenheterna sammantaget med det stora behovet av kommunikationer på landsbygden gör att Sida planerar att utöka stödet till Ministry of Public Works (MPW) för att upprusta vägsystemet i ytterligare county med totalt 92 MSEK.

Faktaruta 1.

Output resultat

Cirka 20 km väg har reparerats. Ytterligare 20 km repareras för närvarande i enlighet med tidsplanen och deadline i december 2010. Förfrågningsunderlag för reparation av ca 160 km väg under nästa budgetår har färdigställts och annonserats för anbudsgivning. Anbud kommer att komma i slutet av september och kontrakt förväntas undertecknas i oktober. Praktisk arbetsträning av personal på MPW, i distrikten och av lokala entreprenörer genomförs för närvarande. Träningen av de första grupperna kommer att vara klar under första kvartalet 2011. En enhet för lågtrafikerade landsbygdsvägar är skapad på ministeriet för offentliga arbeten. Sysselsättning om totalt 7500 arbetsdagar med röjningsarbetet har skapats. Lokala entreprenörer har fram tills nu lagt 40 000 arbetsdagar på projektet. Kontrakterande av en konsult som skall analysera behoven av utbildning och kapacitetsbyggande inom både den privata och offentliga sektorn är pågående.

Insats 2: Liberia Reconstruction Trust Fund

Insatsens huvudsakliga mål: Stöd till Liberias regering för att återuppbygga landets infrastruktur med anledning av dess direkta effekter på säkerhet och långsiktig fred.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
80	200812-201106	80	World Bank	Stöd till specifikt program genom en organisation	8

Resultat:

De vägarbeten som har påbörjats (15 km) kommer att slutföras under 2010. Arbeten med att reparera ytterligare ca 66 km väg kommer att starta i början av 2011. Det går långsamt med genomförandet av de LRTF finansierade projekten beroende på den begränsade nationella kapaciteten att utforma och genomföra projekt men även på att Världsbanken, som administrerar fonden, inte bidrar på ett konstruktivt sätt till att få fonden att betala ut. En viktig orsak till detta är det komplicerade

upphandlingsförfarandet och den ansats om "Performance – based Road Contracts" som banken använder. Detta medför ett anbuds förfarande som avskräcker många anbudsgivare. Detta i sin tur skapar förseningar och försvårar möjligheten att få in anbud med hög kvalitet. En givargrupp till LRTF har skapats för att förbättra dialogen med banken. Sida rekryterar för närvarande en JPO till sammans med banken som har som uppgift att följa resultat och skynda på genomförandet.

På grund av den dåliga effektiviteten i projektet överväger Sida för närvarande att inte fortsätta stödja programmet efter juni 2011.

Insats 3: IFC/FIAS Liberia Investment Climate Advisory Services Programme Phase II¹⁰

Insatsens huvudsakliga mål: Stödja den liberianska regeringens reformsträvanden för förbättrat affärs- och investeringsklimat

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
16	200812-201106	16	International Finance Corporation	Projektstöd	30-35%

Resultat:

Insatsen har bidragit till omfattande reformer för förbättring av investeringsklimatet. Ett betydande resultat är att 39 genomförda reformer tillsammans förbättrat Liberias ranking i Världsbankens årliga Affärsklimatsrapport.¹¹ Liberia steg från plats 159 (av 181 länder) 2009, till plats 149 (av 183 länder) 2010. Det var ett av de tio bästa reformländerna i världen och näst bäst i Afrika. Konkreta resultat omfattar t.ex. förenklade handelsprocedurer. Nya kompletterande indikatorer visar att Liberias regelverk har gjort landet mer öppet för utländska direktinvesteringar – inom praktiskt taget alla näringsgrenar – än genomsnittet i både Afrika söder om Sahara och i världen.¹²

Insatsen har bidragit till dialog mellan stat och näringsliv genom utveckling av Liberia Better Business Forum (LBBF). Ett viktigt resultat är att LBBF – genom byggande av konsensus samt bidrag till förändrade attityder och vidgat perspektiv från snäva sårintressen i näringslivsfrågor – aktivt

¹⁰ IFC/FIAS (International Finance Corporation/Foreign Investment Advisory Service) program för rådgivning för förbättrat investeringsklimat, fas 2

¹¹ World Bank: *Doing Business Report 2010*

¹² Enligt *Investing Across Borders (IAB) 2010 Report*, utgiven av Världsbanksgruppens avdelning för investeringsklimat.

bidragit till att den kontroversiella investeringslagen antagits.¹³ Insatsen har också bidragit till att utveckla en modell för koncessioner av trädgrödor som bättre tillvaratar liberianska intressen. Stödet till uppbyggnad av Nationella Investeringskommissionens kapacitet har dock lagts på is, främst p.g.a. myndighetens ovilja till förändring.¹⁴

Projektet genomförs enligt tidsplan, uppnår de flesta förväntade resultaten. Ursprungligt stöd om MSEK 9 utökades med MSEK 7 och avtalet förlängdes med 6 månader under 2010.

3.2.2 Bedömning av genomförande i förhållande till målen för samarbetsområde 2

Mål

- Ökade produktiva och inkomstbringande sysselsättningsnivåer för fattiga kvinnor och män främst inom lantbruket
- Ökade förutsättningar för kvinnligt företagande och deltagande inom näringslivet
- Ökad näringslivsverksamhet och handel, genom ett förbättrat affärs- och investeringsklimat

Det svenska stödet har skapat ökade förutsättningarna för bättre utkomstmöjligheter för fattiga män och kvinnor genom bidrag till ett mer gynnsamt affärs- och investeringsklimat samt rehabilitering av landsbygdsvägar. Direkta arbetstillfällen i vägprojekt har skapats, vilket tillsammans med infrastrukturförbättringar - som lett till ökad tillgänglighet och ekonomisk aktivitet samt mer gynnsamma relativpriser för småbrukare – antas bidra till ökad sysselsättning och högre inkomster för både män och kvinnor, särskilt på landsbygden. Ytterligare satsningar på ekonomisk verksamhet inom lantbrukssektorn kan väntas bidra till produktivitetsökningar liksom till sektormål 1 i sin helhet.

Mot denna bakgrund har förutsättningarna för även kvinnors företagande och deltagande i näringslivet stärkts, inte minst då de aktivt medverkat i vägreparationsarbetet och står för största delen av handeln inom lantbruket. Om det förbättrade affärs- och investeringsklimatet faktiskt redan avspeglas i ökad näringslivsverksamhet och handel går inte att säga i dagsläget, men förutsättningarna att uppfylla sektormålen verkar goda. En baseline för programmet och en utvärdering av effekter på ekonomisk utveckling har initierats. Eftersom planer finns på att utvidga/förlänga stöd till både investeringsklimatreformer och vägreparationer, samt till utveckling av vägunderhåll, kan de positiva resultaten bli betydande under strategiperioden.

¹³ M. Toland & N., Y. Ofori-Atta (June 2010): *Public-Private Dialogue – An Evaluation of the Liberia Better Business Forum (LBBF) and Way Forward*, power-point presentation, IFC, Liberia

¹⁴ *Progress Report for July – December 2009*

Med utökat stöd till lantbrukssektorn som aktivt involverar fattiga kvinnor antas det vara möjligt att nå sektormål 2. En studie för identifiering av insatser inom lantbruksområdet, med särskilt fokus på kvinnor, pågår.

Samarbetsområde två är brett och svårt att samordna, både på den liberianska sidan och i givarsamfundet. Kapaciteten är svag, aktörerna och projekten är många men ofta små och specifika. Sverige bör bidra till ett ökat ägande hos regeringen och aktivt bidra till givarsamordning inom jordbrukssektorn och vägsektorn. Sverige har initierat och lett en givarsamordningsgrupp inom landrättsområdet. Ett stöd till Landkommissionen planeras under 2010.

Sammansättningen av portföljen bedöms relevant i relation till målen för samarbetet men det har av ovan nämnda orsaker tagit längre tid än beräknat att bereda och avtala insatser. Portföljen ska på sikt utvecklas mot ett mer sammanhållet program men fortsatt även innehålla några mindre strategiska insatser där nya ansatser för utveckling kan prövas.

4. Biståndseffektivitet (övergripande nivå)

Biståndseffektivitetsmål(en)/ processmål(en) i strategin är:

- Ökad givarsamordning i Liberia, vilket inkluderar ökad kapacitet och ägarskap hos Liberias regering för samordningen samt förbättrade samordningsformer bland givarna.
- Tillämpning i givarsamfundet av principerna i Paris-deklarationen, OECD/DACs "*Principles for Good International Engagement in Fragile States and Situations*", liksom det internationellt överenskomna "Good Humanitarian Donorship".

Givarsamordningen och det liberianska ägandet har under perioden förbättrats men många utmaningar kvarstår för att biståndseffektivitetsagendan fullt ska kunna genomföras. Den liberianska regeringen presenterade sin första PRS-uppföljning i mars 2010 vilket uppvisade ett stärkt ägarskap och engagemanget hos liberianerna. Arbetet med PRS uppföljningen har lagt grunden för ett effektivare samarbete mellan liberianska myndigheter och skapat en mer solid plattform för arbetet med biståndseffektivitet. Trots brister i finansiell styrning och kontroll och budgetplanering, inte minst på lokal nivå, har EU beviljat budgetstöd för 2010/11 vilket är ett uttryck för förtroende för den sittande regeringens reformvilja. Dock går mycket små resurser direkt in i landets budget utan parallella lösningar hittas för att ha bättre extern kontroll över budgeten.

Utmaningarna för ökad givarsamordning är bristande nationell och givarkapacitet samt fungerande samordningsformer bland såväl liberianer som givare. Biståndsaktörerna är många, inklusive ett stort antal NGOs men med få bilaterala givare och mycket liten fältnärvaro. Trots att FN-

familjen har inlett större så kallade joint programmes inom flera områden finns fortsatt ett bristande förtroende och samordning och en generell svaga ansats till nationell kapacitetsutveckling. Sektorprogramstöd och andra breda programansatser är nästan helt frånvarande. EU och FN spelar ändå viktiga roller för övergripande samordning mellan givarna, men på den högsta nivån handlar det mest om informationsutbyte och mer sällan om gemensam dialog med regeringssidan. Inom specifika områden har samordning kommit igång, t.ex. när det gäller valstödet som samordnas av UNDP och inom samarbetet med Land Commission.

Sverige har under perioden bidragit väl till ovan nämnda effektivitetsmål för biståndet i Liberia. Sverige har aktivt inbjudit olika aktörer såväl från regeringen som från civilsamhället, näringslivet och givargruppen till olika diskussionsforum för ökat informationsutbyte och för att stärka intresset för att samverka inom olika områden vilket varit mycket uppskattat. Sverige bör aktivt fortsätta i denna märkande roll. Det svenska stödet till sekretariatet för samordning (LRDC) har förbättrat möjligheterna för samordning mellan nationella myndigheter, mellan regering och givare men även givarna emellan. Sverige har under perioden ingått ett antal direkta avtal med den liberianska regeringen vilket bidragit till stärkt ägarskap och bidragit till nationell kapacitetsutveckling. Direkt stöd till den liberianska förvaltningen övervägs även för planerade insatser inom offentlig finansiell styrning. Det utökade stödet till Ministry of Public Works för långsiktig ekonomisk utveckling som diskuteras ska så långt som möjligt använda liberianska system.

5 TRE TEMATISKA PRIORITERINGAR OCH DE TVÅ PERSPEKTIVEN

5.1 De två perspektiven

Ansatsen är i första hand att anlägga ett integrerat perspektiv, dvs. att samtliga insatser ska ta sitt avstamp ur rättighetsperspektivet och fattiga människors perspektiv.

Rättighetsperspektivet vägleder arbetet med speciellt fokus på kvinnor och barn då de upplevs vara de mest utsatta grupperna i Liberia. Ett utökat stöd till reformen av säkerhetssektorn, inom rättsektor och med individens säkerhet i fokus, kan ytterligare bidra till att stödja rättigheterna för hela Liberias befolkning.

Mycket av Sidas stöd till Liberia kanaliseras via multilaterala organisationer samt regeringens departement, vilket kan medföra en risk att fattigdomsperspektivet blir sekundärt. Genom Sidas och Sveriges ökade närvaro i Monrovia kan bättre möjligheter ges för att inkludera en aktiv och meningsfull roll för Liberias befolkning i fattigdomsbekämpningen.

Ett resultat av County Support Team och Joint programme on Sexual Gender Based Violence programmet är att det lokala deltagandet stärks då människor i olika delar av landet får tillgång till tjänster och även får möjlighet att ge sina åsikter genom bl.a. CST distriktskommittéer och J-SGB:s tjänster på distriktsnivå. Lokalt deltagande har diskuterats som en nyckelfråga i dialogen med olika företrädare för staten och i andra samarbeten.

Rättighetsperspektivet och de fattigas perspektiv är utgångspunkter för den effektstudie som ska genomföras av resultat av vägstödet och småbrukaren är i fokus i den lantbrukstudie som för närvarande genomförs.

5.1 Tre tematiska prioriteringar

Teamet arbetar med de tre tematiska prioriteringarna främst på följande sätt:

- Jämställdhet, genom integrering, specifika insatser och i dialog
- Miljö och klimat genom allmän miljöhänsyn i och i dialogen om genomförandet av PRSn
- Demokratisk samhällsstyrning som del av insatsportföljen

Arbetet med de tematiska prioriteringarna har stärkts under året bl.a. genom ett speciellt stöd från Sidas policyteam inom gender och miljö och klimat. Inom genderområdet har ett ramverk för hur Sida ska arbeta med frågorna tagits fram som bygger på integrering, specifika insatser och dialog. Dialogen utgör ett strategiskt och komplementärt verktyg för att uppnå resultat inom dessa områden. En stor utmaning kring arbetet med jämställdhet är bristen på givarsamordning och en ansats som leder till konkreta förändringar på lokalnivå. Jämställdhetsfrågorna tenderar ännu att hamna på övergripande politisk nivå och de konkreta resultaten uteblir. Med ramverket på plats finns nu en mer systematisk ansats till frågorna och genomförandet har påbörjats i mindre skala. I dialogen med bl.a. valkommissionen lyfts kvinnors politiska deltagande fram vilket också tagits i beaktande i själva projektutformningen. Den demokratiska processen och stärkt lokalt deltagande förstärks också genom stödet till valkommissionen.

I det nya stödet till LRDC har en dialog inletts om hur arbetet med miljöhänsyn och klimatanpassning kan stärkas i genomförandet och uppföljningen av PRSn t.ex. genom förbättrade indikatorer i resultatuppföljningsmatrisen.

Som strategin anger är miljö och klimat främst en integreringsfråga. Exempel är t.e.x inom stödet till upprustning av landsbygdsvägar där arbetsintensiva byggmetoder används som minimerar användandet av tung utrustning och minimerar miljöpåverkan. En bedömning görs av varje

vägsträcka om det kan misstänkas att miljön kommer att påverkas negativt vid genomförande av reparationsarbetena för just den sträckan. Om så misstänks så skall en miljöbedömning av effekterna göras för den vägsträckan.

6 DEN KONTEXTUELLA RAMEN

- Valförberedelser: landets första val sedan fredsavtalet 2003 utan FN stöd och samordning ska genomföras under 2011. Den omdiskuterade valkrets lagen som varit ett hot mot valets genomförande har just antagits och därmed tros valet genomföras under 2011. Regeringen förväntas under kommande månader prioritera snabba synliga resultat på utvecklingsagendan vilket kan ha negativ effekt på insatser av mjukare karaktär tillförmån för tex infrastruktursatsningar.
- Konfliktrisker: mindre uppror och konflikter blossar upp i landet med jämna mellanrum. I början av hösten var det upplopp på LAC:s gummiplantage. En person har fångslats för innehav av sex skjutvapen. Kritiska röster hörs från civil samhället och internationella NGOs mot regeringens offensiva satsning på konsessioner till internationella företag som inte följer liberiansk lagstiftning. UNMIL gör ändå bedömningen att dessa mindre konflikter inte utgör ett hot mot genomförandet av valet. Potentiella konflikter kan komma påverka genomförandet av insatser tex när det gäller vägstödet i Lofa och Bong.
- Skuldavskrivningar: i juni 2010 nådde Liberia den "completion point" för kraftigt skuldyngda fattiga länder (HIPC) och kommer att beviljas en total skuldavskrivning om USD 4,6 miljarder. Detta kommer bland annat att hjälpa landet att locka till sig nya investeringar och mobilisera ytterligare resurser för att tillhandahålla infrastruktur och sociala tjänster vilket skulle kunna bidra till ett snabbare genomförande av fattigdomsstrategin.

7. SLUTSATSER

Det är fortfarande för tidigt att bedöma om målen i strategin kommer att kunna uppfyllas fullt ut. Samarbetsstrategin bedöms i princip fortsatt relevant i förhållande till den liberianska fattigdomsstrategin men en revidering och prioritering bland målen bör göras under halvtidöversynen nästa år för att bidra till ytterligare fokusering för att öka möjligheten att nå målen.

Vi är inne på andra året av genomförande av strategin. Upptakten har varit långsammare än planerat. En orsak bedöms ha varit den långsamma uppbyggnaden av fältkontoret och ständiga personalomflyttningar och nedskärningar. Ökade personella resurser, både hemma och i fält, har

sedan september allokerats till teamet vilket ökar möjligheterna att uppnå målen i strategin. Tillräckliga resurser både hemma och i fält är centralt för att kunna förverkliga strategin.

Avsaknaden av likasinnade bilaterala givare och den låga mottagarkapaciteten hos samarbetsparterna i Liberia gör att identifierings- och beredningsarbetet är relativt svårarbetat och arbetsintensivt. Sida löser detta genom användning av extern rådgivning och experthjälp i framtagandet av projektdokument i samverkan med liberianska partners.

Insatsportföljen är fortfarande under uppbyggnad, där långsiktiga utvecklingsprogram byggs upp och balanseras med "quick wins" för att uppnå snabba resultat men med ambitionen att få till en sammanhållen och resultatnriktad insatsportfölj. Utfasningen och transiton av tidigare humanitära insatser görs långsammare än planerat för att upprätthålla nivåer och ge tid att fasa in nya insatser.

De främsta hindren för genomförandet av strategin är den låga nationella kapaciteten och den utbredda korruptionen. Det är därför viktigt att fortsätta arbeta med kapacitetsuppbyggande åtgärder för att stärka regeringen och det civila samhället i Liberia och ge stöd för ökad transparens och finansiell styrning och kontroll.